

Еколошки и друштвени стандарди

Новембар 2023

О чему се овде, заправо, ради

- ❖ Светска банка (World Bank) је међународна финансијска институција која је основана са циљем да пружи финансијску помоћ и техничку помоћ земљама у развоју (подстицање економског развоја, смањење сиромаштва и подизање општег стандарда живота у тим земљама).

Важан аспект активности Светске банке односи се на усмеравање различитих програма и пројеката ка остваривању еколошких и друштвених стандарда.

Еколошки и друштвени стандарди Светске банке

- су скуп конкретних мера за очување природног и друштвеног окружења. Ови стандарди су део директива и политика Светске банке који се кроз конкретне смернице примењују на пројекте које финансира ова међународна финансијска институција.

Циљ ових стандарда

- је да обезбеде да пројекти које подржава Светска банка допринесу одрживом развоју, очувању животне средине, промовишу заштиту људских права, једнакост и добробит заједнице.

Еколошки и друштвени стандарди (ЕСС) од 1 до 10

- ЕСС 1: Процена и Управљање еколошким и друштвеним ризицима и утицајима;
- ЕСС 2: Рад и услови рада;
- ЕСС 3: Ефикасно коришћење ресурса и превенција загађења и управљање ризицима;
- ЕСС 4: Здравље и безбедност заједнице;
- ЕСС 5: Откуп земљишта, ограничења у коришћењу земљишта и принудно пресељење;
- ЕСС 6: Очување биодиверзитета и одрживо управљање природним ресурсима;
- ЕСС 7: Аутохтони народи/подсахарски афрички историјски занемарене традиционалне локалне заједнице;
- ЕСС 8: Културна баштина;
- ЕСС 9: Финансијски посредници; и
- ЕСС 10: Укључивање заинтересованих страна и објављивање информација.

О чему се овде, заправо, ради

На нивоу пројекта, ови глобални стандарди се преводe у сет конкретних стратегија и мера за ублажавање негативних

ДРУШТВЕНИ АСПЕКТИ

Безбедност и здравље радника и заједнице

Заштита културних ресурса

Равноправно и пуно учешће свих заинтересованих страна у пројекту кроз јавне консултације. Благовремено и јасно информисање јавности и крајњих корисника.

Осигуравање да не постоји дискриминација према мањинским или угроженим групама које су „погођене“ пројектом

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Очување квалитета ваздуха

Заштита водних ресурса

Заштита земљишта

Очување биодиверзитета и природних станишта

Адекватно управљање отпадом

Превентивно деловање и ублажавање климатских промена

Категоризација ризика

Висок ризик – комплексни пројекти и дизајн, значајни ризици, постојање фактора који не могу да се контролишу, а који утичу на извођење пројекта

Значајан ризик – мање комплексни пројекти и дизајн, мање осетљива локација, значајни ризици

Средњи ризик – пројекти нису комплексни, подручје рада није осетљиво, нема значајних ризика, ризици и утицаји се могу предвидети

Низак ризик – минималан, занемарљив ризик по људе и животну средину

Процена утицаја на животну средину и друштвено окружење

Правни основ

- *Оквир за управљање стандардима заштите животне средине и друштвених стандарда – ESMF* (инструмент који Банка користи и у коме су садржане све процедуре и мере како да се друштвено одговорно поступа током спровођења пројекта)
- у *GOM*, и
- Правилник о додели бесповратних средстава у овире Пројекта

Ко врши процену - Експерткиње за еколошке и друштвене стандарде у Тиму за управљање пројектом (*Тијана и Ивана*) у координацији са ЕСС експертима из Светске банке

Фаза подношења пријаве – У току административне обраде Пријаве (*пре него што се одобри финансирање потпројекта*), на основу достављених информација у Контролној листи за управљање еколошким и друштвеним стандардима, Управа/Тим за управљање пројектом, у складу са чл 37. Правилника, врши процену утицаја на животну средину и друштвено окружење.

ЗА ТРЕЋИ ПОЗИВ – у овом кораку утврђује се степен ризика.

Уколико је приликом обраде утврђено да је Потпројекат процењен као пројекат **значајног** или **високог** ризика - **пријава ће бити одбијена.**

Низак ризик – **СТОП** – нема додатних захтева нити процедура у вези са испуњавањем еколошких или друштвених стандарда.

Умерен ризик – израђује се *ESMP* контролна листа или *ESMP*, у складу са проценом ризика *ESS* специјалиста

**Поступак за управљање
утицајима на животну средину и друштвене
стандарде
за потпројекте умереног ризика**

1. Одобрење – након састављања и одобрења *ESMPa*, од стране *ESS тима*, *ESMP* се доставља Кориснику ради објављивања и јавне расправе

2. Објављивање и јавна расправа – Документ се објављује на интернет страници Пројекта (*експерткиња за координацију и информисање – Марија*), као и на огласној табли локалне самоуправе. Рок за достављање коментара - 15 дана

4. *ESMP* - постаје саставни део Уговора између Корисника и изабраног извођача радова.

Пример: За Потпројекте којима се инвестира у градњу неопходно је да се извођач радова придржава стандарда заштите животне средине и друштвених стандарда Светске банке!

3. Сагласност СБ – сви добијени коментари се морају узети (*Тијана и Ивана их обрађују*) у обзир и на њих се мора адекватно одговорити и проследити *ESS* експертима Светске Банке на сагласност

5. Извештај о имплементацији Плана за управљање утицајима на животну средину и друштвене стандарде (ЕСМП). Извештај мора бити поднет заједно са извештајем о надзору ПМТ; Последња уплата неће бити извршена пре него што извештај о спроведеном ЕСМП-у не буде одобрен од стране представника Тима и Светске банке!!

Шта то значи за нас – контролна есс листа

Контролна листа за управљање стандардима заштите животне средине и друштвеним стандардима за примарне произвођаче

(предварно — фаза исказивања интересовања)

(Подносилац пријаве попуњава за потпројекат)

A. Овај документ може да се користи као пратећи материјал како би се обезбедило да главна еколошка и друштвена питања буду узета у обзир током припреме Плана за управљање стандардима заштите животне средине (ЕМП) специфичног за секцију.

Означите одговарајућу колону са Да (Д), Не (Н) или Корисно (К) у пољу за коментаре. Укратко објасните ознаке Д, Н и К у следећем одељку, „Образложење“. Одговор „Д“ не мора нужно указивати на значајан утицај, већ на питање које захтева фокусирано разматрање.

ДЕО I — АДМИНИСТРАТИВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОДАЦИ			
1. Назив потпројекта			
2. Локација потпројекта	<i>(Општина/ Град, субјекат)</i>		
3. Институционални зрнажени (имена и контакт информације)	<i>Подносилац пријаве</i>		
4. Опис потпројекта (описати сложене карактеристике потпројекта и локацију потпројекта)			
ДЕО II — КРИТЕРИЈУМИ ЗА ЕЛИМИНАЦИЈУ ПОТПРОЈЕКТА			
	Да	Не	Коментар
5. Да ли потпројекат спада у већу од активности на Списку за елиминацију пројеката/активности? <i>(члан 9. Правилника)</i>			
ДЕО III - ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРЕДЛОЖЕНОМ ПОТПРОЈЕКТУ И ПОДНОСИОЦУ ПРИЈАВЕ			
	Да	Не	Коментар

Шта то значи за нас – контролна есс листа

информације о значају пројекта за животну средину:			
12.	Да ли се предложени потпројекат може сматрати релевантним за прилагођавање климатским променама или повећање отпорности на климатске промене?		
ДЕО IV — НЕГАТИВНИ УТИЦАЈИ И РИЗИЦИ ПОТПРОЈЕКТА — ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЈУ ПРОЈЕКТА			
		Да	Не
	Коментар		
13.	Да ли планирате да за потребе потпројекта користите „рад на црво“ за потребе потпројекта?		
14.	Да ли планирате да за потребе потпројекта ангажујете особе старости између 15 и 18 година?		
15.	Да ли потпројекат подразумева значајне потенцијалне финансијске опасности за раднике?		
Земљани радови			
а. изградња нагиба, копање ровова или ископавање у кубним метрима или хектарима			
б. геолошке опасности (трешке, клизишта, уздицање, непројектовано каспање итд.)			
с. контаминирано тло или подземне воде на локацији			
д. отајивање /одлагање отпада ван градилишта, или потреби материјални ровови у кубним метрима или тонама.			
е. губитак висококвалитетног пољопривредног земљишта у хектарима			
Пољопривредни и агротехнички			
а. утицаји испута као што су семе и ђубрива			
б. утицај производног процеса на људско здравље и животну средину			
с. други штетни утицаји			
Индустријски			
В. утицаји отицаја и прелива воде			
D. утицај пољопривреде, као што је интензивирање			
C. утицај других фактора			
Квалитет ваздуха			

Шта то значи за нас – контролна есс ЛИСТА

информационе суочиште одговори у колони за коментаре:			
12.	Да ли се предложени потпројекат може сматрати релевантним за прагађавање климатским променама или повећање отпорности на климатске промене?		
ДЕО IV — НЕГАТИВНИ УТИЦАЈИ И РИЗИЦИ ПОТПРОЈЕКТА — ИНФОРМАЦИОНЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА КАТЕГОРИЗАЦИЈУ ПРОЈЕКТА			
		Да	Не
		Коментар	
13.	Да ли планирате да за потребе потпројекта користите „рад на црво“ за потребе потпројекта?		
14.	Да ли планирате да за потребе потпројекта ангажујете особе старости између 15 и 18 година?		
15.	Да ли потпројекат подразумева значајне потенцијалне физичке опасности за раднике?		
Земљани радови			
а. изградња нагиба, копање ровова или ископавање у дубини метрима или хектарима			
б. геолошке опасности (трешке, клизашта, уздицање, непројектовано наспавање итд.)			
с. контаминирано тло или подземне воде на локацији			
д. откривање /одлагање отпада ван граница, или потребни материјални ровови у дубини метрима или тонама.			
е. губитак висококвалитетног пољопривредног земљишта у хектарима			
Пољопривредни и агрохемијски			
а. утицаји инпута као што су семе и ђубрива			
б. утицај производног процеса на људско здравље и животну средину			
с. други штетни утицаји			
Индустријски			
А. утицаји отицаја и пражњене воде			
В. утицај пољопривреде, као што је интензивирање			
С. утицај других фактора			
Квалитет ваздуха			

Информације, предлози и приговори

Информације и комуникација са и у вези са пројектом

- Постојећи канали комуникације *call centre* Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Управе за аграрна плаћања
- Комуникациони канали пројекта – телефони који се налазе на веб страници <https://scap.rs/contact-us> , веб страница пројекта www.scap.rs (Q&A section), мејл адреса за сва питања и директну комуникацију info@scap.rs и друштвене мреже: *Instagram konkurentnapoljoprivreda* и *YouTube konkurentnapoljoprivreda*

Приговори

- Жалбени механизам потенцијалних корисника бесповратних средстава прописан је у члану 35. Правилника

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

[За сва додатна питања стојимо вам на располагању](#)

info@scap.rs